

UPPSALA
UNIVERSITET

UFV 2018/1045

Handlingsplan för hållbar utveckling 2019-2021

Fastställd av rektor 2018-11-20

Bakgrund, utgångspunkter och syfte

Uppsala universitet ska, i enlighet med 1 kap. 5 § Höskolelagen (1992:1434), främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd samt rättvisa.

Uppsala universitets uppgift är att vinna och förmedla kunskap till mänsklighetens gagn och för en bättre värld (Mål och strategier för Uppsala universitet, UFV 2013/110). Ansvar att främja hållbar utveckling faller in under denna övergripande uppgift. Universitetet har genom kombinationen av stor ämnes- och kunskapsbredd och målsättningen att bedriva världsledande forskning och förstklassig utbildning utmärkta förutsättningar att vara en pådrivande aktör.

Handlingsplan för hållbar utveckling är tillsammans med Program för hållbar utveckling universitetets gemensamma och strategiska måldokument för arbetet med hållbar utveckling.

Handlingsplan för hållbar utveckling syftar till att inom universitetet och i samarbeten med externa aktörer stimulera engagemang, initiativ och nytänkande inom hållbarhetsområdet. Handlingsplan för hållbar utveckling ska bidra till ökad kunskap och medvetenhet om utmaningarna inom hållbarhetsområdet och att stimulera till ett ansvarstagande på alla nivåer inom universitetet.

I Miljömål och handlingsplan för miljöarbete (UFV 2018/1649) finns mål och åtgärder för universitetets arbete med miljöpåverkan från den egna verksamheten. Åtgärderna fokuserar på tre områden: långsiktigt hållbara campusmiljöer, resor samt inköp och återbruk.

Sedan Program för hållbar utveckling antogs av konsistoriet i september 2015 har ett antal organisatoriska satsningar gjorts för att prioritera universitetsövergripande hållbarhetsfrågor, rektor har utsett ett rektorsråd och ett hållbarhetsråd för att arbeta med strategiska och universitetsgemensamma frågor av relevans för hållbar utveckling samt att stärka och stödja samarbetet mellan vetenskapsområdena. Inom forskning finns inom universitetet ett antal satsningar på nya och planerade forskningsinitiativ inom universitets fakulteter och vetenskapsområden. I december 2017 beslutade rektor att satsa på Uppsala University Sustainability Initiatives (UUSI) med syfte att stärka universitetets forskningsmiljöer inom hållbar utveckling genom att stimulera gränsöverskridande forskningssamarbeten, samt stödja och utveckla ett antal tidsbegränsade forskningsinitiativ med fokus på hållbar utveckling. En nationell utvärdering av lärosätenas utbildning inom hållbar utveckling genomfördes 2017 av UKÄ, och Uppsala universitet bedömdes ha en väl utvecklad process för arbetet med hållbar utveckling inom utbildning, och fick högsta betyg i alla tre bedömningskategorierna. CEMUS har fått ett nytt och tydligare uppdrag och samarbetet med SLU stärkts.

Världsledande forskning

Det långsiktiga målet är att forskningen vid Uppsala universitet ska bidra till hållbar utveckling och en bättre värld. Forskare inom Uppsala universitet ska när så är relevant kunna placera sin forskning i ett samhälleligt sammanhang och på så sätt reflektera över sin forskning i ett hållbarhetsperspektiv. Forskning med profilering och excellens inom området hållbarhet ska återspeglas i utbildningar med ett uttalat hållbarhetsfokus. För uppfyllandet av målet ska följande strategier användas:

- Stödja spridning av kunskap och resultat inom forskning med hållbar utveckling i fokus
- Uppmuntra universitetets forskare att pröva nya möjligheter till tvär- och mångvetenskapliga perspektiv som kan bidra till hållbar utveckling
- Stödja samverkan och tvärvetenskaplighet, i synnerhet inom områden där det finns starka kopplingar till centrala frågor inom hållbar utveckling
- Stimulera och stödja doktorander och forskare tidigt i karriären att integrera hållbarhetsperspektiv i sin forskning

1. GENOMFÖR KONFERENS MED FOKUS PÅ HÅLLBAR UTVECKLING VARTANNAT ÅR

För att synliggöra pågående forskning av relevans för hållbar utveckling och stärka det universitetsinterna informations- och kunskapsutbytet anordnas vartannat år en internationell konferens. Specifika teman för konferensen bör definieras i samråd med aktuella satsningar inom universitetet. Konferensen ska lyfta fram ledande hållbarhetsforskning och skapa nätverk för doktorander och forskare tidigt i karriären.

Ansvariga: Hållbarhetsrådet och rektorsråd Campus Gotland.

Tidsram: Genomförs första gången 2020.

2. UTVECKLA UNIVERSITETETS HÅLLBARHETSPROFIL GENTEMOT FORSKNINGSFINANSIÄRER INOM SVERIGE OCH INTERNATIONELLT

Inom universitetet pågår omfattande forskning inom olika områden av relevans för hållbar utveckling. Genom att identifiera tematiska områden där universitetet nationellt och internationellt är ledande kan vi stärka denna forskning samt bättre synliggöra viktig forskning inom universitetet. Forskningen utvecklas främst internt, men också genom dialog med forskningsfinansiärer och vi syftar till att stärka universitetets hållbarhetsprofil gentemot forskningsfinansiärer.

Ansvariga: Hållbarhetsrådet i dialog med rådet för forskningsinfrastruktur och universitetsdirektören (avdelningen för forskningsstöd).

Tidsram: Inleds 2019.

Förstklassig utbildning

Det långsiktiga målet är att alla studenter vid Uppsala universitet ska ges möjlighet att tillägna sig kunskaper och färdigheter som gör att de kan bidra till hållbar utveckling och en bättre värld. För uppfyllandet av målet ska följande strategier användas:

- Stödja och sprida information om utbildningar med fokus på hållbar utveckling
- Säkerställa att hållbarhetsperspektiv integreras i utbildningen
- Stödja lärare att integrera hållbar utveckling i sin undervisning
- Ge studenter möjlighet att tillämpa sina kunskaper och färdigheter inom hållbar utveckling
- Uppmuntra och underlätta för studenter på alla nivåer att inkludera kurser riktade mot hållbar utveckling i sin utbildning
- Stödja studie- och karriärvägledares ökade kännedom om möjligheter att inkludera hållbar utveckling i utbildningarna

3. UNDERSTÖD SAMVERKAN MELLAN MASTERPROGRAM MED HÅLLBARHETSINRIKTNING

Inom universitetets fakulteter och vetenskapsområden finns ett flertal masterprogram med fokus på olika aspekter av hållbar utveckling. För att utöka och stärka dessa program föreslås ökad samverkan. Åtgärderna omfattar till exempel: 1) inventering av administrativa problem och möjligheter för ökad samverkan vad gäller kurser, framtagandet av utvecklingsplan och åtgärdsplan 2) synliggörandet av bredd i universitetets utbildningsutbud samt 3) understödandet av möten mellan programansvariga.

Ansvariga: Hållbarhetsrådet i dialog med ordförande i områdesnämnder/fakultetsnämnder.

Tidsram: Inleds 2019.

4. TILLGÄNGLIGGÖR METODER, VERKTYG OCH GODA EXEMPEL INOM UNIVERSITETET

För utbildning för hållbar utveckling finns en mängd verktyg och metoder utvecklade och presenterade av olika organisationer och nätverk. Dessa ska vara lättillgängliga för lärare och studenter. Lärare och studenter vid universitetet ska på enkelt sätt också själva ges möjlighet att bidra med förslag och goda exempel. Syftet är att inspirera och underlätta för lärare att integrera hållbar utveckling i sina kurser och program. För olika delar av verksamheten kan olika metoder vara lämpligast. Ett exempel kan vara en ämnesanpassad introduktionsföreläsning. Ett annat kan vara att i program inkludera en särskild kurs i hållbar utveckling och att genomgående ha inslag av hållbar utveckling.

Ansvariga: Hållbarhetsrådet och universitetsdirektören (Avdelningen för kvalitetsutveckling).

Tidsram: Färdigt 2020.

Så uppnår vi excellens och samhällsnytta

Det långsiktiga målet är att Uppsala universitet ska vara en engagerad samverkanspartner inom hållbarhetsområdet på lokal, nationell, regional och global nivå. För uppfyllandet av målet ska följande strategier användas:

- Främja utåtriktad verksamhet för att synliggöra universitetets arbete för en bättre värld
- Uppmärksamma samverkansinitiativ och premiera nytänkande, uthållighet och resultat inom hållbar utveckling
- Skapa former för kontakter med samhället i aktuella frågor kring hållbar utveckling
- Bidra till höjd bildnings- och kunskapsnivå inom universitetet och i samhället lokalt, nationellt, regionalt och globalt inom hållbar utveckling

5. GREEN OFFICE

Ett Green Office är en fysisk mötesplats för studenter, anställda och allmänhet där idéer och projekt kring universitetets miljö- och hållbarhetsarbete fångas upp. Ett Green Office kan fungera som en samlande nod för olika former av miljö- och hållbarhetsinitiativ och verka universitetsövergripande. Ett Green Office kan tillvara det intresse och engagemang som finns inom detta område, inte minst hos studenter. Syftet är att ge studenter och anställda möjligheten att jobba med konkreta lösningar och idéer inom miljö- och hållbarhetsområdet. En utredning som undersöker förutsättningar och förväntade resultat, möjliga organisatoriska lösningar samt resursbehov ska genomföras.

Ansvariga: Hållbarhetsrådet och universitetsdirektören (Byggnadsavdelningen).

Tidsram: Utredning genomförs 2019.

6. UTVECKLA DEN INTERNA KOMMUNIKATIONEN KRING HÅLLBARHETSARBETET

Syftet är att synliggöra och kommunicera goda exempel på gränsöverskridande utbildnings- och forskningsinitiativ och samverkansprojekt inom hållbar utveckling. Det ska vara enkelt för studenter och medarbetare att skaffa sig en överblick av universitetets arbete för en hållbar utveckling. Målsättningen är att ge inspirerande exempel på pågående verksamhet från befintliga välfungerande enheter.

Ansvariga: Hållbarhetsrådet och universitetsdirektören (Kommunikationsavdelningen).

Tidsram: Inleds 2019.

7. UTVECKLA DEN EXTERNA KOMMUNIKATIONEN KRING HÅLLBARHETSARBETET

Syftet är att synliggöra och kommunicera goda exempel på gränsöverskridande utbildnings- och forskningsinitiativ och samverkansprojekt inom hållbar utveckling. Det ska vara enkelt för externa samarbetspartners och besökare att informera sig om och skaffa sig en överblick av universitetets arbete för en hållbar utveckling. Målsättningen är att ge en samlad och aktuell bild av universitetets bidrag till en bättre värld.

Ansvariga: Hållbarhetsrådet och universitetsdirektören (Kommunikationsavdelningen).

Tidsram: Inleds 2019.

Bilaga. Universitetets styrdokument

Vid Uppsala universitet upprättas styrdokument med olika syften och grad av styrning och konkretion. De styrdokument som beslutas av rektor och/eller konsistoriet indelas i måldokument respektive regeldokument.

Måldokumenterna utgår alltid från *Mål och strategier* och består dels av program, dels av handlingsplaner. Program är universitetsövergripande, beslutas av konsistoriet och gäller tills vidare. Program ger riktning och struktur för universitetets systematiska arbete inom ett visst område. Uppsala universitet har program för till exempel internationalisering, kvalitetsarbete, lika villkor och samverkan. Handlingsplaner utgår från programmen och är tidsbegränsade, ofta 2-3 år, beslutas av rektor, har en betydligt högre konkretionsgrad än program och syftar till att nå specifika målsättningar samt anger ansvariga för åtgärderna. Därutöver finns det också andra måldokument som är en del av den reguljära verksamhetsplaneringen och har betydelse för universitetets långsiktiga utveckling. Till de viktigaste hör dels årliga budgetunderlag till regeringen och interna verksamhetsplaner på olika nivåer, dels de mer framåtblickande forskningsstrategierna för universitetet.

Regeldokumenterna utgår vanligtvis från externa föreskrifter (lagar, förordningar med mera) som beslutas av regering, riksdag och andra myndigheter. Till regeldokumenterna hör till exempel anställningsordning respektive arbetsordning för Uppsala universitet samt antagningsordningar för utbildningar på alla nivåer inom universitetet.

Tillämpning och uppföljning

Underordnade måldokument utgår ifrån och genomsyras av de överväganden och prioriteringar som gjorts i *Mål och strategier* och i *Program för hållbar utveckling*.

Handlingsplan för hållbar utveckling ska, i likhet med den reguljära verksamheten, kontinuerligt följas upp med beredskap för löpande omvärderingar och omprioriteringar.